

Virrin Viesti

KESÄKUU 2023

Taina Virta Mattilan sukuhaarasta luovutti vuoden 2022 kesäjuhlassa kyläluutakiertopalkinnon kilpailun voittajalle Markku Virrille Virrin sukuhaarasta. Tällä kertaa kisalajina oli nännikuminheitto maitotonkkaan.

Kesäjuhla Virrillä 2022

Kesäjuhlat saatiin pitää 21.8.2022 kotikonnulla, Virrin tilalla, jossa seuramme aloitteli toimintaansa 28 vuotta sitten.

Hieno sää suosi juhlaamme, johon parin koronavuoden jälkeen osallistui 115 suvun jäsentä. Maittava lounas tarjoiltiin piharakennuksen tunnelmallisessa parvessa, jonka jälkeen Heikki Mäenpää näytti seuran ensimmäisestä kokoontumisesta vuodelta 1994 tehdyn videon.

Virrin 11. polven isäntä Kalle Hanhijärvi ja puolisonsa Niina Wunch tervehtivät vieraita ja kertoivat tämän hetken kuulumisia. Perinteiset arpajaisetkin saatiin järjestettyä, kiitos jäsenten tuomista palkinnoista. Nännikuminheiton osumatarkkuus oli parhaimmillaan Virrin sukuhaaralla, joka voitti tämänkertaisen kyläluutakiertopalkinnon. Kuvia kesäjuhlista löytyy osoitteesta virrinsukuseura.kuvat.fi. Kiitos kaikille osallistujille ja tervetuloa joukolla mukaan tämän kesän kiertoajelulle!

Jari

LANTULASTA LAUKKOON

Kesäretki Virrin suvun kotiseudulle!

Virrin sukuseura järjestää bussiretken suvun kotiseudulle lauantaina 12.8.2023. Bussi lähtee Tampereen linja-autoasemalta klo 10 ja palaa samaan paikkaan noin klo 17. Kyytiin on mahdollista nousta myös Tampereen rautatieasemalta, Nokian Citymarketilta ja Kiskokabinetilta eli Keihäsen huoltoasemalta.

Retken aikana piipahdamme katsomassa suvun tärkeitä paikkoja Tyrväällä ja Vesilahdella. Todellinen kotiseutuasiantuntijamme, sukuseuramme perustajajäsen ja hallitusaktiivi Leena Virri-Hanhijärvi on lupautunut bussioppaaksi!

Lounaalle pysähdymme upeaan Laukon kartanoon, joka sijaitsee Pyhäjärven rannalla Vesilahdella. Tarjolla on kartanon keittiömestarin Teemu Korkalaisen korkeatasoinen buffetlounas, joka sisältää runsaan alkupalapöydän, lämpimät pääruoat sekä jälkiruoan kahvin tai teen kera.

Mukaan retkelle mahtuu bussillinen eli noin 40 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä. Jos ilmoittautumisia tulee runsaasti enemmän, voidaan reissuun lähteä kahdella bussilla.

Tervetuloa mukaan!

Retki-info

Lauantai 12.8.2023

AIKATAULU

klo	
10:00	Linja-autoasema, Tampere
10:05	Rautatieaseman pysäkki, Tampere
10:30	Citymarketin P-alue, Nokia
11:00	Kiskokabinetti, Sastamala
	Vanha Virri (nykyisin Kauppi)
	Pihlajamäki, Lantula
	Lehtimäki, Lantula
	Virrin pihapiiri, Lantula
	Särkilahti, Ekojärvi
	Nätkinmäki, Ekojärvi
	Mäenpää, Rautaniemi
13:15	Lounas, Laukon kartano
14:30	Heinävä
	Mattila
	Rämsöö
16:00	Kiskokabinetti, Sastamala
16:25	Citymarketin P-alue, Nokia
16:55	Rautatieaseman pysäkki, Tampere
17:00	Linja-autoasema, Tampere

ILMOITTAUTUMINEN

Pe 30.6.2023 mennessä sukuseuran nettisivulla virrit.yhdistysavain.fi tai puhelimitse 040 747 9562 / Pirjo Hernesniemi

OSALLISTUMISMAKSU

aikuiset 45€ / hlö
13–21-vuotiaat 30€ / hlö
alle 12-vuotiaat 20€ / hlö

Osallistumismaksu sisältää buffetlounaan ja bussikuljetuksen. Muistathan kertoa ilmoittautumisen yhteydessä mahdolliset erityisruokavaliot, osallistuvien lasten ja nuorten iät, sekä mistä nousevat kyytiin.

Maksu suoritetaan 4.8.2023 mennessä Virrin sukuseuran pankkitilille FI10 5661 0140 0000 59, viitenumero 202303.

KARTANOMILJÖÖ VEHREÄLLÄ NIEMELLÄ

LAUKOSSA SAMAISILLA
PYHÄJÄRVEN NIEMELLÄ
ON ASUTTU JO PITKÄLTÄ
TOISTATUHATTA VUOTTA.

Rautakautisesta ja keskiaikaisesta Laukon kylästä muotoutui Laukon kartano 1400-luvun kuluessa, kun suomalainen mahtisuku Kurjet asettui asumaan kauniille järvisuudulle. Historiallisissa asiakirjoissa Laukko mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1416.

Kartanoa lähes neljä vuosisataa isännöineet Kurjet rakensivat Laukoon suuren kivisen päärakennuksen, joka paloi tammikuisena yönä 1704.

Kivilyn palon jälkeen Laukon kartanon pihapiiri, jossa Elias Lönnrot päiväsi 1849 Suomen kansalliseepoksen, koostui monenkirjavista puisista asuin- ja talousrakennuksista.

Lönnroten ja paronin aikojen Laukko katosi tuhkana tuuleen

huhtikuussa 1918, kun punaiset polttivat Laukon pahamaineisen paronin kodin ja talouspihan kolmekymmentä rakennusta kivijaloilleen.

Mies Laukon nykyisen vankan ja valkoisen kartanokylän takana on tamperelainen paperitehtailija ja taidemesenaatti Rafael Haarla, joka osti kartanon vuonna 1929.

Haarla rakennutti kartanon pohjoismaista uusklassismia edustavan päärakennuksen vuonna 1931.

Tamperelaisen arkkitehdin Veikko Kallion piirtämä 20-luvun klassismia edustava päärakennus rakennettiin samaiselle paikalle, jolla Laukon omistajat ovat asuneet aina Klaus Kurjen päivästä.

Päärakennuksen lisäksi Haarlat rakennuttivat Laukkoon 1930–40-luvuilla mittavuudessaan ja yhdenmukaisuudessaan ainutlaatuisen pohjoismaista klassismia edustavan hohotavan valkoiseksi kalkitun kartanokylän.

Kuuden hehtaarin kartanopuistossa menneistä ajoista ja asukkaista muistutavat lukuisat muistomerkit,

kuten Jussi Mäntysen Laukon hirvet ja Laukon kurjet.

Keväällä 2013 käynnistyneen suuren korjausrakennushankkeen aikana kartanomiljöö on pietteillä kunnostettu alkuperäiseen asuunsa. Samalla vanhat työntekijöiden asunnot ovat saaneet uuden elämän viihtyisinä vuokra-asuntoina.

Liisa Lagerstamin ja Jouni Minkisen isännöimä Laukon kartano avautui kesävieraille vuonna 2016. Nykyisin Laukko tunnetaan kautta maan suosituista puistokonserteistaan ja nykytaidenäyttelyistään.

TEKSTI- JA KUVALÄHDE: LAUKONKARTANO.FI

Retken reitti

- Tampereen linja-autoasema**
Hatanpään valtatie 5-7, Tampere
- Tampereen rautatieasema**
Rautatienkatu, Tampere
- Nokian Citymarket**
Turuntie 255, Nokia

KARTTA VIITTEELLINEN. LOPULLINEN REITTI SOVITAAN KULJETTAJAN KANSKA.

Koulutusta Suomessa

Koulut ja koulutus ovat herättäneet vilkasta keskustelua viime aikoina. On puhetta oppimistulosten laskusta ja koulushoppailusta. Tunteet käyvät kuumina, kun kaikki eivät ole asioista samaa mieltä. Mielipiteet koulutuksesta olivat jyrkkiä aiemminkin, mutta nykyaikana vaikeasti ymmärrettäviä. Miltä koulumaailma näytti menneinä vuosisatoina?

Yhteiskunnallisesti aktiivinen ja tsaarillekin isäntien huolia kertonut isoäitini isä Wilho (1854–1939) sai vuonna 1883 Lutherin 400-vuotissyntymäpäivien yhteydessä suuren kuulijakunnan. Hän esitti, että kotikylään yritettäisiin saada kansakoulu. Ehdotusta vastustettiin erittäin jyrkästi. Yksi kylän vauraimpien talojen isännistä liitti puheessaan kansakoulut ja postikonttorit perkeeseen. Yleinen mielipide maaseudulla oli, että kunnon työmiestä ei enää saanut 3–4 vuotta kansakoulua käyneestä. Wilho itse olisi halunnut päästä opettajaseminaariin, mutta haaveet saivat jäädä talon isännältä. Poikansa hän kyllä lähetti opettajaseminaariin.

Kansakouluja ei hyljeksitty vain maaseudulla, sillä olen lukenut myös joidenkin professorien paheksuneen vähempiosaisten ihmisten kouluttamista. Koulutus kun menisi tuolloin hukkaan heidän mielestään.

Naisten koulutus

Naisilla kouluun pääseminen on ollut vielä vaikeampaa. Isoäitini oli katkera vielä vanhana, kun veljet olivat päässeet opettajaseminaariin, mutta työt eivät. Hänen äitinsä oli ollut vankasti sitä mieltä, että hänen tyttänsä menevät hyviin naimisiin eivätkä tarvitse koulutusta tai ammattia.

Sara Wacklin (1790–1846), Suomen ensimmäinen naiskirjailija kirjoitti

Sata muistelmaa Pohjanmaalta 1840-luvulla. Ajankuva oululaisessa miljöössä väritetty mukaansa tempaavasti ja ker- too paljon sen aikaisesta elämästä. Naimaton Sara osti kivitalon Tukholmasta tultuaan kuuluisaksi kirjailijana ja tyt- tökoulujen perustajana. Koska hän oli nainen, ei hän saanut itse hoitaa raha-asioitaan vaan oli holhouksen alainen. Lähes viisikymppisenä Sara matkusti Pariisiin ja suoritti Sorbonnen yliopis- tossa opettajatartutkinnon. Hyvin köyhistä oloista lähtenyt Sara hankki oppinsa omin päin.

Sara oli ruotsinkielinen länsisuo- malainen, mikä auttoi kouluttautumi- sessa. Opetusta annettiin vain ruotsin kielellä. Suomea käytettiin ainoastaan alkeisopinnoissa. Ensimmäinen tyttö- koulu perustettiin Suomessa 1700-lu- vun lopulla Viipuriin saksankielisenä.

Poikien koulutusta

Pitkään koulutusta saivat vain ylem- pien säätyjen pojat, ja erityisesti pa- pit olivat hyvin koulutettuja. Tyrvään kirkkoherrana oli 1697–1725 Johannes Thomæ Wegelius. Hän oli syntynyt Ilmajoella ja kouluttautunut Oulussa, Turussa ja Uppsalassa.

Tyrväällä syntyi vuonna 1651 Liuha- lan Knuutilan ratsutilalla Antti-poika, joka talonpoikaissäätyisenä kävi trivi- aalikoulun Porissa ja valmistui yliop- pilaaksi Turussa 1669 (Satakundensis, Andreas Jacobi Liuhander Tyrvensis). Opiskelua hän jatkoi suoraan Turun Akatemiassa. Myöhemmin opiskeli Uppsalassa ja vaihtoi Vaunujoen mu- kaan nimensä kuulumaan: Andreas Jacobi Wanochius. Oppia saamaan oli lähdeittä Tyrväältä, ja tällaista reittiä Tyrväältä pääsi 1600-luvulla yliopis- toon ja kirkkoherraksi, käytännöllisen filosofian ja historian professoriksi 1681 ja jumaluusopin professoriksi 1694 Tu- run Akatemiaan. Wanochius julkaisi tutkimuksia teologian, teoreettisen filosofian, oikeustieteen ja luonnontie- teiden alalta.

Lukutaidon kehittyminen

1762 määrättiin pitäjät palkkaamaan koulumestari pitäjän kouluun. Kirkko järjesti lukkarinkouluja, kinkereitä ja kiertokouluja. Vanhempia, joiden lapsi ei käynyt kiertokoulua, saatettiin sakot- ta. Kiertokoulu viipyi kussakin kylässä 5–8 viikkoa ja kokoontui jossakin suu- ren talon tuvassa. Testamenttien avulla perustettiin rouvasväen köyhäinkoulu, ruukinkoulu, kartanonkoulu jne. Kaiken kaikkiaan lukemisen oppimi- sessa oli kirkolla suuri merkitys, kun kansan piti oppia lukemaan raamattua. Rippikirjoissa on tietoa henkilöiden lu- kutaidosta. Kun Virrin isännän serkku Esteri Matintytär muutti 1843 Tottijär- veltä Vesilahdelle lastensa Antin ja An- na-Liisan kanssa, lukee kirkonkirjoissa, että Esterillä ja 14-vuotiaalla Antilla oli hyvä lukutaito, mutta myös 5-vuotias Anna-Liisa osasi lukea auttavasti.

Nyky-Suomessa kaikki tai miltei kaikki osaavat lukea ja kirjoittaa, jos- kin enää ei vaadita kaunokirjoituksen opetusta. Aikoinaan hämmästyin teol- lisuusurallani, kun amerikkalaisessa tehtaassa eivät kaikki osanneet kirjoit- ta. edes nimeään.

Löysin tietoja Suomen väestön luku- ja kirjoitustaidon kehityksestä vuodesta 1870 vuoteen 1910. Tilas- tossa on mukana koko väestö, ja uusi kansakoulu oli eronnut kirkosta 1866. Vuonna 1870 suomenkielisistä 27 %, ruotsinkielisistä 62 %, muun kielisistä 48 % ja kaikista 44 % hallitsi lukemi- sen ja 1910 vastaavat prosentit olivat suomenkielisillä 68 %, ruotsinkielisillä 82 %, muun kielisillä 77 % ja koko väes- töllä 71 %. Vuonna 1916 voitiin todeta, että 13 % aikuisväestöstä oli vailla luku- ja kirjoitustaitoa. Suurin muun kielis- ten ryhmä oli venäjänkieliset.

Luettavaa oli lähinnä raamattu. Iso- isäni isoisä, seppä Petter (1834–1897) luki ruotsinkielistä raamattua ja 1734 julkaistua Ruotsin valtakunnan laki- kirjaa ja neuvoi muita hengellisissä ja maallisissa asioissa. Vaimonsa Loviisa

(1840–1908) omisti kolme kirjaa, mut- ta ei kuulemma paljon lukenut. Lo- viisan kirjat olivat uskonnollisia ja suomenkielisiä.

Suomenkielisen opetuksen vahvistuminen

Vuonna 1843 suomen kieli tuli ensim- mäistä kertaa oppiaineeksi oppikou- luihin ja samana vuonna perustettiin myös tyttökouluja. 1880-luvulla kau- punkeihin perustettiin valmistavia kou- luja ja yksityisiä kansakouluja. Joskus vanhemmat palkkasivat kotiopettajan. Suomen kielen yliopisto-opetus alkoi 1828 ja ensimmäinen professuuri pe- rustettiin 1850 Keisarilliseen Aleksante- rin Yliopistoon (1828–1919) Helsinkiin. Niilo Ikola (1883, Tyrvää – 1971, Tur- ku) oli tavallisen tyrvääläisen talon poika ja kirjoitti ylioppilaaksi suomen- kielisestä Porin klassillisesta lyseosta vuonna 1902. Opintojaan hän jatkoi Keisarillisessa Aleksanterin Yliopistossa Helsingissä ja teki uransa Turussa Suo- men kielen professorina. Tuon profes- suurin haltija on miltei tähän päivään asti tullut tyrvääläisestä suvusta.

Aika pian Niilon päästyä yliopistoon Tyrvään yhteiskoulun kannatusyhdis- tys sai perustaa Tyrvään suomalaisen yhteiskoulun 20.07.1904. Koulu sai antaa keskikoulutodistuksia vuodesta 29.6.1921 lähtien ja ylioppilastutkinto- oikeuksia 14.2.1912 lähtien. Tyrvään yh- teiskoulu perustettiin sekä pojille että tytöille. Monet oppikoulut olivat joko pojille tai tytöille.

Alakansakoulua käytiin vielä 1920-luvun vaihteessa kiertokouluna eri taloissa. Tyrväältä löytyi vuonna 1916 11 kansakoulua. Tyrvään asukaslu- ku oli sata vuotta sitten noin 17 % pro- senttia Turun asukasluvusta.

Turun koulut

Turku oli tuolloin merkittävä Lounais- Suomen sivistyskeskus. Turussa oli vuonna 1915 useita valtion oppilaitok- sia: suomenkielinen lyseo, ruotsinkieli- nen lyseo, suomenkielinen klassillinen lyseo, ruotsinkielinen klassillinen lyseo,

suomenkielinen tyttökoulu ja ruotsin- kielinen tyttökoulu. Yksityisiäkin kou- luja oli: suomenkielinen yhteiskoulu, ruotsinkielinen yhteiskoulu, suomen- kielinen jatko-opisto ja Heurlinska skolan (yliopistoon johtava ruotsinkie- linen tyttöopisto). Turusta löytyi myös kuuromykkäkoulu.

Muita opistoja ja kouluja Turussa oli vuonna 1915: kauppaopisto, teolli- suuskoulu, merikoulu, ruotsinkielinen maanviljelysopisto, lukkari- ja urku- rikoulu, piirustuskoulu, käsityökoulu, ruotsin- ja suomenkielinen työväen- opisto ja kieliopisto (Reform school of languages).

KUN VIRRIN ISÄNNÄN SERKKU ESTERI MATINTYTÄR MUUTTI 1843 TOTTIJÄRVELTÄ VESILAHDELLE LASTENSA ANTIN JA ANNA-LIISAN KANSSA, LUKEE KIRKON- KIRJOISSA, ETTÄ ESTERILLÄ JA 14-VUOTIAALLA ANTILLA OLI HYVÄ LUKUTAITO, MUTTA MYÖS 5-VUOTIAS ANNA-LIISA OSASI LUKEA AUTTAVASTI.

Turun kansakouluissa oli lukuvuon- na 1915–1916 yksi koulutarkastaja. Suo- menkielisistä opettajista 30 oli miehiä ja 107 naisia, vastaavat luvut ruotsin- kielisillä olivat 6 ja 27. Kaksikielisiä opettajia oli 3 mies- ja 6 naisopettajaa. Turussa lapsia opetti siis yhteensä 179 opettajaa. Luokkia suomenkielisissä kouluissa oli: 62 alkeisluokkaa, 49 re- aaliluokkaa, 4 luokkaa apukouluja, 1 luokka laiminlyötyjen lasten kouluja, 1 luokka iltakouluja, 5 jatkoluokkaa sekä Ruissalon saarella toimiva maalaiskan- sakoulun tapaan järjestetty 4-luokkai- nen koulu.

Turussa oli tuolloin järjestetty kan- sakoululle oma poliklinikkansa, jossa koululääkäri hoiti sisä- ja ihotauteja. Kansakoulun kylpylaitoksessa oppilaat saivat kylpeä joka toinen viikko.

Oppivelvollisuus

Oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1921 ja se koski Suomessa vakinaisesti asu- via seitsemänvuotiaita lapsia. Muistan,

kun kerroin Isossa-Britanniassa esi- koiseni täyttäneen seitsemän vuotta ja aloittavan koulun. Tuli hiljaisuus ja sitten minulta kysyttiin, mikä poikaa- ni vaivaa, kun vasta seitsemänvuotiaa- na aloittaa koulun. Monessa muussa maassa koulu alkaa neljävuotiaana.

Olen kuullut paljon tarinoita kou- lumatkoista, jotka ovat saattaneet olla pitkiä eikä kenkiä välttämättä ollut tai niitä piti vuorotella eri lasten välillä. Oli säädetty, ettei koulumatka saanut olla yli viittä kilometriä. Omat koulumat- kansa muistaa vielä vanhana ja niistä syntyy tarinoita. Koulumatkat saattoi- vat olla löytöretki ja kestää kauemmin kuin kotona ajateltiin. Lapset saattoivat kulkea matkoja keskenään. Myöhem- min lapsia kuljetettiin kouluun bus- seilla tai takseilla. Niistäkin matkoista syntyi muistoja.

Oppikoulut olivat usein toisilla paik- kakunnilla ja maksullisia. Joku pääsi su- kulaisten luokse asumaan, joku asunto- laan, joku vaihtoi kortteeria joka vuosi. Toisilla oli kivaa ja toisilla vähemmän, jos kortteeripaikka ei ollut ystävällinen. Usein oppikoulun käyneet lapset jätti- vät kotipaikkansa.

1970 aloittivat peruskoulut ja kou- lusta tuli ilmainen ja yhdeksän vuoden mittainen. 1.8.2021 oppivelvollisuus laajeni 18 vuoden ikään asti.

Lapsilla oli maaseudulla muitakin töitä kuin koulunkäynti, piti tuoda halkoja, hakea vettä kaivosta tai nostaa perunoita maasta. Koulussakin tehtiin töitä ja nimettiin järjestäjät.

Ennen koulusta oli lomaa perunan noston aikaan. Koulua käytiin myös lauantaina. Vasta 23.8.1971 koulut siir- tyivät 5-päiväiseen työviikkoon, mutta silloinkin koulua saattoi olla joinakin lauantaina. Nykyisin vanhemmat kul- jettavat koululaisia kouluun ja harras- tuksiin. Ennen lapset olivat enemmän keskenään.

Suomessa on oivallettu, että kou- lutus on tärkeää. Suomessa on mui- hin maihin nähden koulutetuimmat eläkeläiset.

Saila Seppo

JÄSENMAKSUT 2021–2025

Virrin sukuseuran vuosittainen jäsenmaksu on 10 euroa ja se maksetaan seuran pankkitilille **FI10 5661 0140 0000 59 (OKOYFIHH)**.

Vuoden 2021 viitenumero 20213
Vuoden 2022 viitenumero 20226
Vuoden 2023 viitenumero 20239
Vuoden 2024 viitenumero 20242
Vuoden 2025 viitenumero 20255

Jos maksaa useamman maksun samalla kertaa, on selvintä käyttää viitenumeron sijaan viestiä, josta selviää kenen jäsenmaksusta on kyse ja mille vuodelle tai vuosille.

Taloudenhoitaja Pirjo Hernesniemeen kannattaa olla rohkeasti yhteydessä, jos maksuissa on epäselvyyttä tai kysyttävää.

Lämmin kiitos uskollisille sukuseuralaisille!

SUKUSEURAN TUOTTEET

Puiset myyntituotteemme, juustotarjotin, pieni kello ja iso kello, ovat palvelleet hyvin ja varsin pitkään. Loput tuotteet myydään varastohinnalla:

Juustotarjotin/leikkuulauta 8,00 €
Pieni kello 11,00 €
Iso kello 14,00 €

Tuotteita voi tilata milloin tahansa, vaikka nettisivun tai taloudenhoitajan kautta, jolloin hintaan lisätään postituskulut. Vuosikokouksessa on hyvä tilaisuus ostaa mukaan vaikka useampikin tuote itselle tai lahjaksi. Pidetään huoli, että nämä kauniit esineet tulevat käyttöön!

HALLITUS JA TOIMIHENKILÖT

Jari Lehti, pj.
050 309 0322, j.lehti@saunalahti.fi

Johanna Tanni, vpj. ja sihteeri
0400 908 410, tanni.johanna@gmail.com

Pirjo Hernesniemi, jäsen, taloudenhoitaja
040 747 9562, hernesniemi.pirjo@gmail.com

Saila Seppo, jäsen, arkisto- ja tiedotusasiat
saila.seppo@hotmail.fi

Sanna Jalaskoski, jäsen, tiedotusasiat
sanna.jalaskoski@gmail.com

Eija Rajala, jäsen
eijakristiina.rajala@gmail.com

Taina Virta, jäsen
taina.virta@tammerkoskenfysioterapia.fi

Leena Virri-Hanhijärvi, jäsen
virri.leena@gmail.com

Tuija Heino-McRobert, jäsen
tuijamcr@hotmail.com

Osmo Särkilahti, arkistonhoitaja emeritus
0400 782 894, osmo.sarkilahti@pp.inet.fi

Hallituksen erovuoroisuusjärjestys:

2024: J. Lehti, P. Hernesniemi, S. Seppo, E. Rajala

2027: T. Virta, J. Tanni

2030: L. Virri-Hanhijärvi, S. Jalaskoski, T. Heino-McRobert

VIRRIN SUKUSEURA VERKOSSA:

www.virrit.yhdistysavain.fi